

Asia: VM120:00/2017

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maakuntien tieto- ja viestintätekniisten palvelujen valtakunnallisen palvelukeskuksen tehtävistä ja käyttövelvoitteen piiriin kuuluvista palveluista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ennen valtioneuvoston asetuksen antamista olisi kuultava maakuntia ja tarvittavassa laajuudessa maakunnan tytäryhteisöjä. Koska näitä ei ole olemassa eikä maakuntalakikaan ole olemassa, asetusten antaminen saattaa olla mahdollista nykylakien pohjalta (eivät estä sitä) ilman näitä kuulemisia, mutta tässä on kuitenkin riski, että asetuksen soveltaminen myöhemmin ei olekaan mahdollista tai sitä joudutaan nopeasti korjaamaan. Yleishuomiona todettakoon lisäksi, että asetuksen kieli on hyvin koukeroista ja hitasti lukijalle avautuvaa. Riski väärinymmärryksille on suuri.

Periaatteessa ICT palveluissa tarvitaan kansallisia standardeja ja linjauksia sekä kokonaisarkkitehtuuria, jonka perusteella järjestelmiä kehitetään ja niiden yhteentoimivuus varmistetaan. Se, miten hyvin kansallinen uusi yhtiö pystyy sille säädetyt tehtävät hoitamaan olematta hidaste uuden kehittämiselle, riippuu paljon siitä, miten hyvin se onnistuu rekrytoinnissa ja oman toimintansa johtamisessa. Sen on tärkeä rakentaa toimiva yhteistyö nykyisten sote-kentällä toimivien kunnallisten it-yhtiöiden ja SoteDigin kanssa. Käyttövelvoitteessa pitää olla joustoa ainakin siihen asti että nähdään, selviääkö Vimana tehtävästään odotetulla tavalla.

Espoon kaupungin omia toimintoja – palvelujen järjestämistä ja tuottamista – valtioneuvoston asetus Vimana Oy:n tehtävistä ja maakuntalakiesityksen käyttövelvoitteen piiriin kuuluvista palveluista ei koske. Asetuksen tarkoittama käyttövelvoite ei koske kuntia eikä Vimana Oy voi myydä palveluita kunnille kuin erittäin rajoitetusti. Espoon kaupungin lausunto ottaakin kantaa yleisellä tasolla esitettyjen, laajojen, kansallisten palvelujen keskittämiseen yhdelle uudelle toimijalle jonka osaaminen ja resurssit on rakennettava tyhjästä.

Palvelukeskuksen tavoitteena on perustietotekniikkakustannusten alentaminen keskittämällä palvelujen tuotanto valtakunnallisesti. Massiivisella keskittämisellä ei välttämättä saavuteta alempia kustannuksia. Laskelmat ja analyysit tällaisen kehityksen tueksi puuttuvat kokonaan asetuksen perusteluista. Uusien digipalvelujen kehittämisessä tärkeää on innovointi ja kyky nopeaan toteuttamiseen. Täydellinen keskittäminen ja ohjaukseen liittyvä raskas byrokratia vaikeuttavat uusien sähköisten palvelujen käyttöönottoa. Lakiesityksen mahdollistamaa ehdotonta käyttöveloitetta yhden, keskitetyn palvelukeskuksen – Vimana Oy:n – olisi syytä käyttää harkiten. Käyttöveloitteen tulisi koskea ainoastaan yhteentoimivuuden suosituksia ja standardeja, yksittäisiä tietotekniikan palveluja. Palvelujen ostaminen Vimana Oy:ltä pitäisi perustua asiakkaiden omaan harkintaan ja päätöksentekoon: asiakkaat ostavat palvelut Vimanalta jos tarjottavat palvelut ovat kilpailukykyisiä, markkinoiden parhaita.

Heinänen Tuula
Espoon kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimi - Tuula Heinänen,
kehittämisohtaja, sosiaali- ja terveystoimi